

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název diplomové práce: Ústavní aspekty vyrovnání se s totalitní minulostí ve vybraných zemích

Autor diplomové práce: Vojtěch Pastyřík

I. Téma práce

Posuzovaná diplomová práce se věnuje zcela individuálnímu tématu ústavněprávních aspektů vyrovnání se s totalitní minulostí ve vybraných zemích. Je nutné pozitivně hodnotit vlastní aktivitu studenta, který si namísto typového tématu zvolí ryze osobní problematiku, kterou posléze zpracuje ve formě diplomové práce. Na druhou stranu však obecně platí, že zpracování individuálních témat často bývá náročnější, neboť není možné vycházet z jednoduše dostupné odborné literatury či jiných kvalifikačních prací z podobné oblasti. V tomto smyslu proto samotnou volbu tématu hodnotím jako velmi zajímavou, podnětnou a zejména pro dnešní generaci stále aktuální.

II. Splnění cílů práce, obsahová úroveň

Samotná práce je rozdělena na 13 číslovaných kapitol, přičemž autor nesprávně čísluje i samotný úvod a závěr, ale také cizojazyčné resumé či seznam použitých zdrojů. Jelikož práce v kompletním rozsahu všech částí zabírá 64 číslovaných stran, je zjevné, že řada kapitol je navíc velmi strohých o rozsahu několika stran, přičemž obsahem nejhodnotnější je pak kapitola 7 věnovaná majetkovým restitucím. V tomto ohledu je zcela zjevná nedostatečná konzultace formální stránky s vedoucím práce, neboť tyto zjevné prohřešky bylo jistě možné řádnou komunikací snadno napravit. Na druhou stranu již pouhých prostudováním studijních

předpisů či dřívějších kvalifikačních prací mohl diplomant i sám dospět ke správným závěrům ohledně řádné struktury diplomové práce. Cílem posuzované práce bylo slovy autora „analyzovat zakotvení základních práv a svobod do právního řádu České republiky (popř. Československa)“, a dále také „analyzovat kontrolu ústavnosti přijaté legislativy, stejně jako kontrolu souladu zásahů státních orgánů a soudů s ústavně zaručenými právy a svobodami“. To je ovšem vymezení velmi široké a vágní, svým rozsahem zjevně přesahuje možnosti diplomové práce a kvalitní zpracování by vyžadovalo pravděpodobně práci celého týmu odborníků. Už vůbec pak hodnocená práce neobsahuje jakékoli pracovní hypotézy, které by se autor posléze snažil v díle ověřovat. Do jisté míry je tedy možné považovat takto sporně vymezené cíle za splněné, nicméně jako oponent mám významné námitky ke způsobu zpracování celého díla, které jsou vysvětleny v dalších částech posudku.

III. Formální a teoretická úroveň práce

Z formálního pohledu je posuzované dílo napsáno gramaticky stylisticky správným a srozumitelným jazykem, používá korektně citační a poznámkový aparát. Je nutné ovšem upozornit, že řada citované odborné literatury není právního charakteru, ale jedná se spíše o historické či sociologické publikace (např. BURSÍK, Tomáš. Přišli jsme na svět proto, aby nás pronásledovali. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2009, nebo BAUER, Zdeněk a kol. Jáchymovské tábory – peklo, ve kterém mrzlo, 2019, nebo také MOJŽIŠOVÁ, Veronika. Vývoj nucené práce na území České republiky ve 20. století. Key Publishing, 2014, MAYER, Françoise. Češi a jejich komunismus: paměť a politická identita, Argo, 2009, a další). Autor se tak nevyvaroval sepsání romantického hodnotového díla, které však má pouze velmi mizivou právní hodnotu a používá pouze částečně relevantní právní zdroje. Současně je zjevným formálním nedostatkem také zarovnání textu pouze vlevo, kdy pravý konec řádků je neupravený a nezarovnaný.

Tato námitka svým charakterem přitom dopadá i na teoretickou úroveň díla, neboť diplomant svým přístupem bez jakékoli definice hypotéz a s podstatným neprávním charakterem své práce i používaných zdrojů rezignoval na jakoukoli snahu o skutečně vědecký právní text, ale namísto toho vytvořil určité historicko-politologicko-právní pojednání o přechodu československé komunistické diktatury ke svobodnému demokratickému režimu. V tomto směru přitom mohl diplomant logicky zvolit spíše analýzu např. konkrétních restitučních zákonů, což by obvyklému rozsahu diplomové práce více odpovídalo. Zcela v díle absentuje

analýza zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, který je přitom zásadním prvkem v otázce restitucí majetku.

IV. Klasifikace práce a náměty na rozpravu

Závěrem si dovoluji svoje stanovisko shrnout tak, že hodnocená diplomová práce podlé mého názoru ještě může být hodnocena tak, že s výhradami splňuje minimální obsahové, formální i odborné požadavky kladené na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením dobře. V rámci ústní rozpravy navrhuji, aby diplomant zodpověděl otázku:

Vysvětlete, jakým způsobem upravil zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, formu majetkových restitucí vůči církvím? Jaké jsou výhody a nevýhody zvoleného řešení?

V Plzni dne 09.04.2023

Mgr. Tomáš Křivka, PhD.